

SYLLABUS

1. Puni naziv nastavnog predmeta:

RUKOVOĐENJE U KATASTROFAMA

2. Skraćeni naziv nastavnog predmeta / šifra:

3. Ciklus studija:

2

4. Bodovna vrijednost ECTS:

7

5. Status nastavnog predmeta:

Obavezni

6. Preduslovi za polaganje nastavnog predmeta:

Nema

7. Ograničenja pristupa:

Nema

8. Trajanje / semest(a)r(i):

1

1

9. Sedmični broj kontakt sati i ukupno studentsko radno opterećenje na predmetu:

Semestar (1)

3

Semestar (2)

(za dvosemestralne predmete)

Opterećenje:
(u satima)

9.1. Predavanja

2

Nastava:

9.2. Auditorne vježbe

0

Individualni rad:

9.3. Laboratorijske / praktične vježbe

1

Ukupno:

10. Fakultet:

Rudarsko-geološko-građevinski fakultet

11. Odsjek / Studijski program :

Sigurnost i pomoć

12. Nosilac nastavnog programa:

prof. dr. sc. Jelena Marković

13. Ciljevi nastavnog predmeta:

Ciljevi kursa su:

- preneti studentima bazna saznanja o vrstama i obliku ugrožavanja ljudi, njihovih dobara i ekosistema, pristupu obradi i analizi relevantnih podataka o katastrofama radi pronalaženja odgovora na stručna pitanja: planiranja, organizacije

zaštite i spašavanja, te rukovođenja katastrofama, proslijeđivanja informacija (nadležnim službama i organizacijama, javnosti), odlučivanja i donošenja pravilnih odluka u rukovođenju pri zaštiti i spašavanju, najčešćih pogrešaka i dr.

- podizanje svijesti o klimatskim promjenama i nužnosti prilagodbe,
- poboljšati njihove komunikacijske vještine u pisanom i verbalnom obliku,
- poboljšati njihove vještine vezane za individualni odnosno timski/grupni rad,
- da studenti shvate promjenu u sistemu edukacije gdje su oni u centru nastavnog procesa, nasuprot staromodnom pristupu sa nastavnikom u centru pažnje, te da od samog početka kursa uzmu aktivno učešće u svim nastavnim aktivnostima i obavezama i ostvare dvosmjernu komunikaciju sa nastavnikom/asistentom.

14. Ishodi učenja:

Na kraju semestra/kursa uspješni studenti, koji su tokom čitavog nastavnog perioda kontinuirano obavljali svoje obaveze, će biti osposobljeni da:

- razumiju značaj ovog kursa u cilju unaprijeđenja postupaka u odlučivanju i vještinama rukovođenja u katastrofama,
- koriste dostupnu raspoloživu literaturu vezanu za rješavanje različitih problema ovog kursa,
- rješavaju probleme, različite složenosti, individualno i u timu i iste prezentiraju u pisanom ili verbalnom obliku,
- polože završni ispit u prvim ispitnim terminima na kraju semestra.

15. Indikativni sadržaj nastavnog predmeta:

Prezentacija kursa silabusa Rukovođenje katastrofama. Vrste i priroda katastrofa. Opšti pojmovi o prirodnim opasnostima i katastrofama. Karakteristične osobine vanredne situacije i katastrofe.

Zajedničke osobine katastrofa. Glavni agent katastrofa – povećana ranjivost. Kategorije rizika. Procjenjivanje rizika i ugroženosti. Osnovne komponente procjene rizika.

GRIP (Globalni okvir za identifikaciju rizika). Nacionalna procjena rizika-NRA.

Rukovođenje u katastrofama. Glavne aktivnosti ciklusa rukovođenja. Mjere i aktivnosti prije katastrofe. Mjere i aktivnosti poslije katastrofe.

Generalne karakteristike katastrofa (zemljotresi, vulkanske erupcije, cunami, poplave, klizišta, požari, suša, epidemije, velike nesreće i dr.), generalne protumjere i specijalna problematična područja za rukovođenje u hitnim situacijama.

Sprječavanja velikih nesreća koje uključuju opasne materije. Seveso direktiva - povijest, ciljevi, uslovi i djelokrug.

Smanjenje rizika od katastrofa (SROK) kao proces, naučna disciplina i društveni fenomen. Implementacija SROK.

Nove tehnologije pri donošenju odluka u rukovođenju opasnostima. Normativno-pravni okvir.

Međunarodna suradnja i pomoć u zaštiti i spašavanju. (Nacionalna, regionalna i subregionalna platforma za SROK).

Klimatske promjene (uticaj klimatskih promjena u BiH, uočene i očekivane klimatske promjene; Mjere prilagodbe na klimatske promjene)

16. Metode učenja:

U cilju efikasnog izvođenja nastave i postizanja očekivanih ciljeva kursa i kompetencija studenata na kraju semestra na kursu se koriste različite nastavne metode:

- predavanja (P),
- laboratorijske (terenske) vježbe (LV),
- individualni i timski/grupni projekti (IP/GP)
- studije slučaja

Na navedenim oblicima nastave studenti trebaju aktivno učestvovati u diskusiji sa nastavnikom za sve stvari koje su im nejasne. Također, studentima će tokom čitavog semestra nastavnik dodjeljivati određene zadatke i obaveze, vezane za P, V, koje oni trebaju da izvršavaju i budu spremni za naredni čas.

Izrada individualnih projekata je obavezna. U toku semestra svaki student će dobiti jedan individualni projekat iz apsolvirane oblasti.

17. Objašnjenje o provjeri znanja:

Metode ocjenjivanja studenata obuhvata slijedeće kriterije:

1. Aktivnost na predavanjima, laboratorijskim vježbama (P,LV)
2. Kratki testovi sa suštinom apsolviranog gradiva po oblastima ili nastavnim jedinicama).
3. Individualni projekti (IP)
4. Završni test

Na osnovu navedenih činjenica na kraju kursa nastavnik će, bodovanjem pojedinih aktivnosti, formirati konačnu zaključnu ocjenu. Ukupan broj bodova se dobija sumiranjem maksimalno mogućeg broja bodova iz svih aktivnosti u toku semestra: prisutnost i aktivnost na nastavi/vježbama, individualni projekti, testovi – mini ispiti i završni testovi.

Nakon završetka određenih oblasti kursa nastavnik će organizovati testove koji će se sastojati od određenog broja pitanja i zadataka u cilju provjere stečenih znanja studenata. Ukupno se polažu dva testa. Studenti koji zadovolje na ovom vidu provjere znanja biće oslobođeni polaganja završnog testiranja na kraju semestra. Završni test predstavlja sintezu prethodnih testova.

Termin održavanja testova će biti saopšten studentima, najmanje petnaest (15) dana unaprijed kako bi se oni mogli

adekvatno pripremiti.

Maksimalan broj bodova koji se može ostvariti u završnom testiranju je 35, a minimalni broj bodova da bi se položio ispit je 18 (najmanje 50% od ukupnog broja bodova).

Usmeni dio provjere znanja podrazumijeva verbalnu komunikaciju kroz interaktivni rad.

Ukoliko student nije zadovoljan ocjenom ili brojem bodova tokom cijelog nastavnog procesa i organizovanja završnih ispita može tražiti dodatnu usmenu provjeru znanja iz segmenta u kome želi popraviti svoje rezultate.

18. Težinski faktor provjere:

Prisutnost i aktivnost na času

-Predavanja i vježbe: max 10 bodova / 8 za prolaz

-Aktivnost na času: max 10 / 8 za prolaz

-Individualni projekat: max 10 / 7 za prolaz

-Test mini ispit (2 po kursu): max 35 / 18 za prolaz

-Završni test: max 35 / 18 za prolaz

Maksimalno bodova: 100

Kontinuiranom aktivnošću tokom čitavog semestra studenti mogu ostvariti 65 bodova što čini 65% od ukupnog ispita dok preostali broj bodova (35%) se ostvaruje na završnom ispitu. Iz svake aktivnosti studenti moraju imati minimalno 50 % od ukupnog broja bodova

19. Obavezna literatura:

1. Čaldarović, O.: Socijalna teorija i hazardni život. - Zagreb: Rizici i suvremeno društvo, 1995.
2. Toth, I.: Upravljanje zaštitom i spašavanjem u katastrofama (U: Mjere i sredstva za zaštitu od terorizma, zbornik radova). - Zagreb: Visoka škola za sigurnost na radu/IPROZ, 2001.
3. Z.Milutinović: Rukovođenje u katastrofama: Zbornik tema za obuku struktura zaštite i spasavanja u BiH, Sarajevo 2003. godine.
4. R.Stojanović: Zaštita i spašavanje ljudi u vanrednim situacijama, VIZ, Beograd, 1984. god.
5. Okvirni zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih ili drugih nesreća u Bosni i Hercegovini, ("Službeni glasnik BiH", br. 50/08).
6. Mega gradovi – Smanjenje ranjivosti na prirodne katastrofe, Institut civilnih inženjera, 1995.
7. Javorović, B. i dr.: Suvremeni sustavi civilne obrane. - Zagreb: Otvoreno sveučilište, 1992.
8. Federalna uprava civilne zaštite: Procjena ugroženosti BiH od prirodnih i drugih nesreća, Sarajevo 2011.
9. Zbornik radova "Hrvatska platforma za smanjenje rizika od katastrofa, Zagreb 20

20. Dopunska literatura:

https://earthobservatory.nasa.gov/features/RisingCost/rising_cost5.php

https://www.researchgate.net/publication/286508065_The_Impact_of_Climate_Change_on_Natural_Disasters

<https://www.undp.org/bs/bosnia-herzegovina/news/>

https://www.usgs.gov/faqs/how-can-climate-change-affect-natural-disasters-1?qt-news_science_products=0#qt-news_science_products

<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0305750X22001218>

21. Internet web reference:

[1] EM-DAT International Disaster Database: <http://www.em-dat.net/>

[2] Intergovernmental Panel on Climate Change: <http://www.ipcc.ch/>

[3] United Nations Environment Programme: <http://www.unep.org/>

[4] Climate Institute: <http://www.climate.org/>

[5] Munich Climate Insurance Initiative: <http://www.climate-insurance.org/>

[6] Munich Re: <http://www.munichre.com/>

[7] <https://www.1future-platform.com/>

22. U primjeni od akademske godine:

2024/25

23. Usvojen na sjednici NNV/UNV:

12.07.2024.